

Rafał Miłaszewski

Politechnika Białostocka

ZARZĄDZANIE GOSPODARKĄ WODNĄ W POLSCE

1. Wprowadzenie

Gospodarka wodna jest jednym z działów gospodarki narodowej, silnie związanym z innymi dziedzinami życia gospodarczego, a zarazem dyscypliną naukową zaliczaną do grupy nauk o Ziemi. Zadania gospodarki wodnej – jako działu gospodarki narodowej – polegają na działalności organów władzy oraz administracji rządowej i samorządowej, zmierzającej do prawidłowego kształtowania ilościowych i jakościowych charakterystyk zasobów wodnych w dostosowaniu do potrzeb użytkowników i konsumentów tych zasobów oraz ochrony środowiska naturalnego. Zgodnie ze strategią zrównoważonego rozwoju zadania te powinny być realizowane stosownie do uzasadnionych technicznie i ekonomicznie potrzeb społecznych i gospodarczych, jak również wymagań ochrony środowiska. Praktyczne spełnienie tego założenia jest trudne, gdyż jest ono kolizyjne wobec kryteriów oceny skuteczności działań w gospodarce wodnej. Wymaga to zbudowania sprawnie działającego systemu zarządzania gospodarką wodną, który, wykorzystując mechanizmy prawne oraz instrumenty ekonomiczne, będzie zapewniał utrzymanie dobrego stanu wód, a szczególnie ekosystemów wodnych i od wody zależnych, pozwalał na zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych, zwiększał bezpieczeństwo powodziowe kraju oraz chronił go przed skutkami suszy.

Celem opracowania jest analiza najważniejszych zagadnień związanych z systemem zarządzania gospodarką wodną w Polsce, czyli:

- zadań i celów gospodarki wodnej;
- podstaw prawnych gospodarki wodnej;
- organizacji systemu zarządzania zasobami wodnymi w Polsce;
- instrumentów zarządzania zasobami wodnymi.

Szczególne uwaga została zwrócona na zobowiązania wynikające dla Polski z Ramowej Dyrektywy Wodnej Unii Europejskiej.

2. Zadania i cele gospodarki wodnej

Zadania i cele gospodarki wodnej, jak też kryteria oceny skuteczności działań zostały przedstawione w tab. 1.

Tabela 1. Zadania i cele gospodarki wodnej

Zadania	Cele	Kryteria oceny skuteczności działań
Ochrona jakości wód	Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych	Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych
Kształtowanie zasobów na potrzeby ludności i gospodarki	Zapewnienie ludności i gospodarce potrzebnych ilości wody o odpowiedniej jakości i z odpowiednią pewnością dostaw	Stopień zaspokojenia potrzeb użytkowników zasobów wodnych
Ochrona przed powodzią	Zmniejszenie zniszczeń i strat powodowanych przez żywioł wodny	Rozmiar zagrożenia powodziowego; wielkości strat powodziowych
Utrzymanie rzek oraz obiektów hydrotechnicznych	Ograniczenie erozji dennej i brzegowej koryt rzecznych oraz bezpieczna eksploatacja obiektów hydrotechnicznych	Długość uregulowanych odcinków rzek; stan techniczny obiektów hydrotechnicznych
Energetyczne wykorzystanie zasobów wodnych	Stworzenie, przez zabudowę i regulację rzek, warunków do energetycznego	Udział energetyki wodnej w bilansie krajowym
Żeglugowe wykorzystanie rzek	oraz żeglugowego wykorzystania zasobów wodnych	Długość dróg wodnych; ilość przewożonych ładunków
Rekreacja wodna	Stworzenie ludności warunków do wypoczynku oraz uprawiania sportów wodnych	Zagospodarowanie obrzeży zbiorników i jezior oraz brzegów rzek

Źródło: [Słota 1997, s. 8].

Widoczna w tab. 1 wielorakość celów gospodarki wodnej zdeterminowała nowe spojrzenie na zarządzanie zasobami wodnymi, uwzględniające interesy wszystkich sektorów gospodarczych i społecznych oraz sektora ochrony środowiska. To nowe spojrzenie, nazwane zintegrowanym zarządzaniem zasobami wodnymi, zostało wprowadzone w raporcie „Water for the Present and for the Future”, opracowanym przez Ministerie van Verkeer en Waterstaat w Holandii w 1989 roku. Według tego raportu, zintegrowane zarządzanie zasobami wodnymi jest to planistyczne i wdrożeniowe działanie odpowiednich struktur administracji rządowej i samorządowej, oparte na koncepcji systemów i uwzględniające wewnętrzne funkcyjne powiązania pomiędzy jakością i ilością wód zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych oraz zewnętrzne oddziaływania między gospodarką wodną a innymi sektorami zarządzania, takimi jak np. ochrona środowiska, planowanie regionalne czy energetyka.

Za kontynuowaniem starań w poszukiwaniu rozwiązań zintegrowanej gospodarki wodnej w zlewni, dających się skutecznie wdrożyć, przemawiają możliwości:

- zaspokojenia w sposób ekonomicznie efektywny potrzeb w bliższej i dalszej perspektywie;
- prowadzenia działań, które nie zawsze były wykonalne technicznie lub ekonomicznie w ramach podejścia selektywnego;
- osiągania korzyści wynikających z obniżenia kosztów;
- podejmowania skutecznych działań zmierzających do ograniczenia wielkości odprowadzanych ładunków zanieczyszczeń i poprawy jakości zasobów wodnych;
- ułatwienia osiągania porozumienia pomiędzy mieszkańcami obszaru zlewni i w efekcie zmniejszenie napięć i konfliktów społecznych [Cygler 2000, s. 27].

Zintegrowane zarządzanie zasobami wodnymi w warunkach zrównoważonego rozwoju oznacza integrację także w dużo szerszym znaczeniu. Polega ono na traktowaniu rozwoju gospodarki wodnej jako nierozłącznej części rozwoju społeczno-gospodarczego i tym samym uwzględnianiu wzajemnych zależności w całym systemie, na który składa się społeczeństwo, gospodarka i środowisko.

13 września 2005 roku Rada Ministrów przyjęła dokument „Strategia gospodarki wodnej”. W dokumencie tym określono podstawowe kierunki i zasady działania umożliwiające realizację idei zrównoważonego i trwałego rozwoju w gospodarowaniu zasobami wodnymi w Polsce. Zgodnie z przyjętym w Polsce podejściem strategia posiada wyraźne odniesienie do treści „II Polityki ekologicznej państwa” z 2001 r. oraz „Polityki ekologicznej państwa na lata 2003-2006” z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010. Uszczegóławia ona również zapisy „Narodowego planu rozwoju na lata 2007-2013”. Ogólnym celem strategii jest określenie podstawowych kierunków rozwoju gospodarki wodnej do 2020 r. oraz działań umożliwiających realizację konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu wodami. Na tym tle sformułowano trzy następujące cele kierunkowe gospodarki wodnej, odnoszące się do obszarów działań zawartych w strategii:

- zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód;
- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, a szczególnie ekosystemów wodnych i od wody zależnych;
- podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy [Strategia... 2005, s. 6].

Należy dodać, że aktualizacja strategii gospodarki wodnej w Polsce została uznana za jedno z priorytetowych zadań funkcjonującego od 1 lipca 2006 r. Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej [Gajda 2007, s. 9].

3. Podstawy prawne gospodarki wodnej

W okresie ostatnich trzydziestu lat opracowano i wydano kilkanaście dyrektyw Unii Europejskiej dotyczących gospodarki wodnej. Zapisy prawne sformułowane w tych dyrektywach okazały się jednak niewystarczające wobec narastającej antro-

popresji na zasoby wodne. W tej sytuacji, w połowie lat dziewięćdziesiątych, Komisja Europejska postanowiła opracować akt prawny, obejmujący zagadnienia gospodarowania wodami na terytorium całej Unii Europejskiej. Tym zintegrowanym aktem prawnym jest Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 23 października 2000 r., ustanawiająca normy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej. Dyrektywa ta weszła w życie z dniem opublikowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej nr 327 z 23 grudnia 2000 r. i jest nazywana Ramową Dyrektywą Wodną. Głównym celem Ramowej Dyrektywy Wodnej jest osiągnięcie do 2015 r. dobrego stanu wód we wszystkich państwach Unii Europejskiej. W Ramowej Dyrektywie Wodnej pojawiają się nowe aspekty nie występujące w innych aktach dotyczących gospodarowania wodami, czyli:

- równoprawne traktowanie różnych użytkowników wód, tj. sektora komunalnego, przemysłu i rolnictwa;
- wprowadzenie do zarządzania gospodarką wodną udziału społeczeństwa, który umożliwi lepszą identyfikację problemów gospodarki wodnej na obszarze danej zlewni;
- zastosowanie instrumentów ekonomicznych poprzez przyjęcie zasady zwrotu kosztów usług wodnych, obejmujących również koszty środowiskowe i zasobowe.

Nowym podejściem wprowadzonym przez Ramową Dyrektywę Wodną jest traktowanie zasobów wodnych nie tylko jako części systemu gospodarki wodnej, lecz również jako czynnika tworzącego ekosystemy, których stan zależy od kierunków działań na terenie całej zlewni. W związku z tym duże znaczenie dla sposobu rozwiązywania problemów mają regulacje dotyczące europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000. Wdrożenie w Polsce tej sieci oraz tworzenie innych form ochrony przyrody powodują powstawanie w dolinach rzek sytuacji konfliktowych. Są one związane z usuwaniem zbędnej roślinności z koryt rzecznych oraz konserwacją i wznoszeniem nowych obiektów hydrotechnicznych. W tej sytuacji konieczne jest wspólne działanie przyrodników i specjalistów gospodarki wodnej, którego rezultatem będzie harmonizacja działań zgodna z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Zapisy Ramowej Dyrektywy Wodnej zostały przetransponowane do polskiego prawa przede wszystkim ustawą *Prawo wodne* z 18 lipca 2001 r., ustawą *Prawo ochrony środowiska* z 27 kwietnia 2001 r., a także Ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z 7 czerwca 2001 r. wraz z aktami wykonawczymi do tych ustaw. Szczególne miejsce w *Prawie wodnym* z 2001 r. zajmują zagadnienia gospodarowania wodami, które obejmują kształtowanie i ochronę zasobów wodnych wraz z nimi zarządzaniem. *Prawo wodne* traktuje całościowo zasoby wodne. Pojęcie gospodarowania zasobami wodnymi dotyczy zatem jednakowo wód powierzchniowych i podziemnych, a normy w zakresie ochrony wód służyć mają ochronie ich ilości i jakości.

W ramach *Prawa wodnego* z 2001 r., podobnie jak to miało miejsce w poprzedniej ustawie z 1974 r., uregulowaniami objęto śródlądowe wody powierzchniowe,

wody podziemne oraz większość morskich wód wewnętrznych, natomiast jeśli chodzi o wody morza terytorialnego oraz wody Zatoki Gdańskiej – tylko w zakresie ochrony przed zanieczyszczeniami ze źródeł lądowych i ochrony przed powodzią.

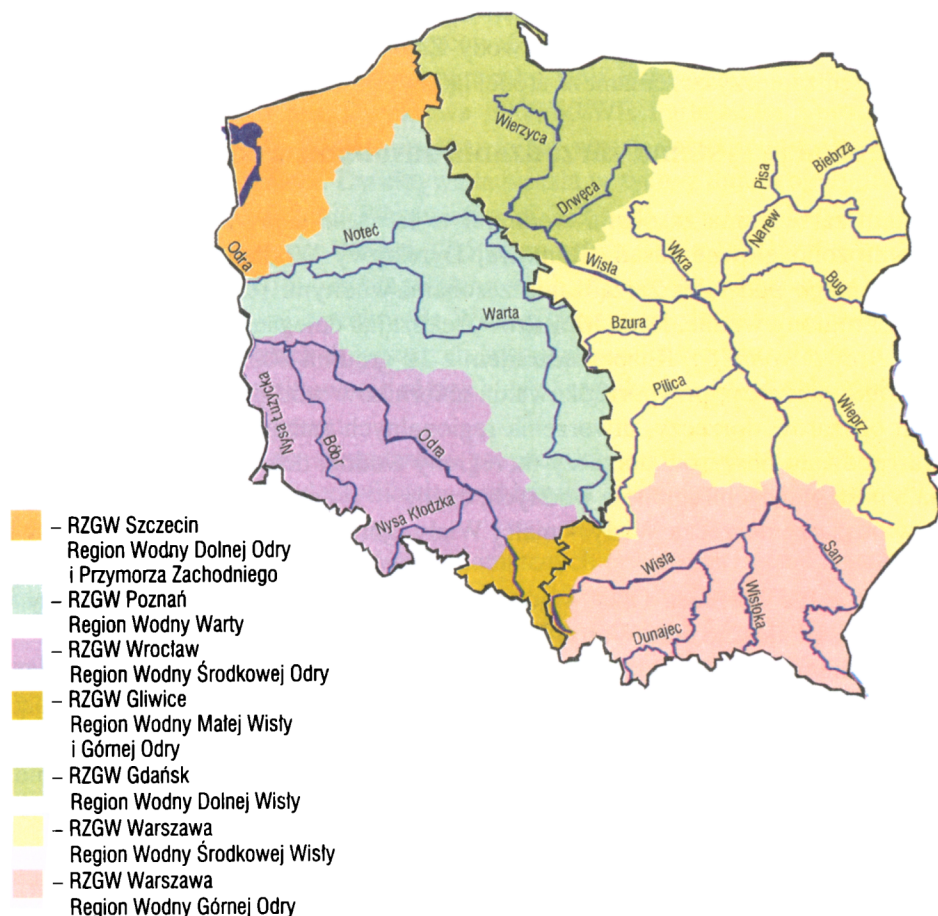
4. Organizacja systemu zarządzania zasobami wodnymi w Polsce

System zarządzania zasobami wodnymi to ta część ustawy *Prawo wodne*, w której wdrożono główne zasady Ramowej Dyrektywy Wodnej. Zgodnie z art. 3 *Prawa wodnego* podstawą zarządzania zasobami wodnymi jest podział Polski na dorzecza i regiony wodne. Rada Ministrów, realizując delegację ustawową zawartą w art. 3 *Prawa wodnego*, Rozporządzeniem z 10 grudnia 2002 r. w sprawie przebiegu granic dorzeczy, przyporządkowania zbiorników wód podziemnych do właściwych obszarów dorzeczy, utworzenia regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz podziału obszarów dorzeczy na regiony wodne, dokonała podziału dorzeczy na 8 następujących regionów wodnych, czyli:

- w obszarze dorzecza Wisły – małej Wisły, górnej Wisły, środkowej Wisły i dolnej Wisły,
- w obszarze dorzecza Odry – górnej Odry, środkowej Odry, dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz Warty.

Wspomnianym rozporządzeniem z 10 grudnia 2002 r. Rada Ministrów utworzyła 7 regionalnych zarządów gospodarki wodnej (RZGW) (rys. 1), określając jednocześnie ich siedziby, tj. RZGW z siedzibą w Gdańsku, RZGW z siedzibą w Warszawie, RZGW z siedzibą w Krakowie, RZGW z siedzibą w Szczecinie, RZGW z siedzibą w Gliwicach, RZGW z siedzibą we Wrocławiu i RZGW z siedzibą w Poznaniu.

Nowe *Prawo wodne*, wykorzystując istniejące struktury i zadania organów administracji rządowej niezespólonej, jakimi są dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej, tworzy dwuszczeblową administrację rządową w dziedzinie gospodarowania wodami, czyli urząd Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej i urzędy dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej wraz ze stosownym aparatem administracyjnym. Najważniejsze zadania Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, będącego centralnym organem administracji rządowej, z zasady dotyczą tych zagadnień, które należy prowadzić bądź dla obszaru całego kraju, bądź obszarów dorzeczy (są to przede wszystkim zadania w zakresie planowania w gospodarowaniu wodami), a także związanych z rolą organu centralnego (np. nadzór nad działalnością dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej, reprezentowanie interesów majątkowych Skarbu Państwa). Ze względu na stan finansów państwa Parlament uchwalił przesunięcie terminu utworzenia stanowiska Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej do 1 lipca 2006 roku. Do tego czasu wszystkie jego zadania i kompetencje wykonywał Minister Środowiska właściwy do spraw gospodarki wodnej.

Rys. 1. Zasięgi działania regionalnych zarządów gospodarki wodnej

Źródło: [Bagiński 2003, s. 39].

Obecnie, zgodnie ze znowelizowanym w grudniu 2005 r. *Prawem wodnym*, od 1 lipca 2006 r. funkcjonuje Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (KZGW). Po dwudziestoletniej przerwie gospodarka wodna jest ponownie zarządzana przez centralny urząd państwowy. Od 1 stycznia 2007 r. KZGW zaczął funkcjonować w szerszym zakresie, gdyż po likwidacji Departamentu Gospodarki Wodnej w Ministerstwie Środowiska wszyscy jego pracownicy przeszli do KZGW. Funkcjonują tam dwa departamenty merytoryczne, czyli Departament Planowania i Zasobów Wodnych oraz Departament Inwestycji i Nadzoru [Gajda 2007, s. 9].

5. Instrumenty zarządzania zasobami wodnymi

Efektywność działania organów, którym ustawodawca przyznał uprawnienia do gospodarowania wodami, jest zależna od instrumentów, w jakie zostały one wyposażone w celu realizacji swoich zadań. Do najważniejszych instrumentów prawno-administracyjnych stosowanych w zarządzaniu zasobami wodnymi zalicza się:

- plany gospodarowania wodami,
- pozwolenia wodnoprawne,
- kataster wodny,
- kontrolę gospodarowania wodami.

Planowanie w gospodarce wodnej ma służyć programowaniu i koordynowaniu działań w celu poprawy: stanu zasobów wodnych, możliwości korzystania z wód, ochrony przeciwpowodziowej oraz zmniejszenia zanieczyszczenia tych zasobów. Osiągnięciu określonych w ustawie celów planowania mają służyć ustanowione i zhierarchizowane rodzaje dokumentów planistycznych. Planowanie w gospodarowaniu wodami obejmuje:

- plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, które są sporządzane dla dorzecza Wisły i dorzecza Odry przez Prezesa KZGW i weryfikowane co 6 lat;
- plany ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze państwa, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy, przygotowywane przez Prezesa KZGW;
- plany ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego, opracowywane przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej;
- warunki korzystania z wód regionu wodnego, ustalane w drodze rozporządzenia przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej po uzgodnieniu z Prezesem KZGW;
- sporządzane w miarę potrzeby warunki korzystania z wód zlewni, ustalane w drodze rozporządzenia przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej po uzgodnieniu z Prezesem KZGW.

Realizacji zasady gospodarowania wodami w dorzeczach będą służyć przede wszystkim warunki korzystania z wód regionu wodnego oraz zlewni, które będą zasadniczym ogniwem wdrażania planu gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy.

Integralną częścią planów gospodarowania wodami jest analiza ekonomiczna. Stanowi ona ważny element polityki wodnej, ponieważ stwarza podstawy do określenia wartości wody za pomocą właściwych instrumentów ekonomicznych. Umożliwiają one, zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej, opracowanie efektywnych kosztowo programów działań. Celem analiz ekonomicznych jest:

- opracowanie podstaw do wprowadzenia takiej polityki opłat za wodę, która będzie zachęcała użytkowników wody do efektywniejszego jej wykorzystywania;
- zapewnienie odpowiedniego udziału w kosztach różnych użytkowników wody.

Te działania mają doprowadzić w 2010 r. do optymalnego zwrotu kosztów usług wodnych, przy uwzględnieniu zasady sprawca zanieczyszczenia płaci [*Porozmawiamy...* 2005, s. 12].

Ponieważ pozwolenie wodnoprawne jest podstawowym źródłem praw i obowiązków użytkownika wody, w ustawie *Prawo wodne* ustalono rodzaj informacji o zakresie korzystania z wód realizowanym przez określony zakład. Prawidłowe funkcjonowanie pozwolenia wodnoprawnego wymaga również ustalenia ilości pobieranej wody, przy czym szczególną uwagę należy zwrócić na przepis mówiący o potrzebie wskazania w pozwoleniu wodnoprawnym ograniczeń wynikających z konieczności zachowania przepływu nienaruszalnego. Pozwolenia wodnoprawne są wydawane przez starostów i wojewodów, przy czym do wyłącznej kompetencji wojewodów zostało zastrzeżone wydawanie pozwoleń dla obiektów i przedsięwzięć o charakterze ponadlokalnym lub o istotnym znaczeniu dla stanu środowiska. Dotyczy to także obiektów, które są związane z przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko oraz z eksploatacją instalacji lub urządzeń wodnych na terenie zakładów zaliczanych do tych przedsięwzięć. Tym samym system pozwoleń wodnoprawnych powiązany został z procedurami ocen oddziaływania na środowisko, określonymi w ustawie *Prawo ochrony środowiska* z 2001 roku.

Sprawne zarządzanie gospodarką wodną nie jest możliwe bez dostępu do niezbędnych informacji i z nich korzystania. Źródłem tych informacji jest kataster wodny – system informacyjny o gospodarowaniu wodami. Zgodnie z zapisami ustawy *Prawo wodne*, kataster wodny prowadzi się z uwzględnieniem podziału państwa na obszary dorzeczy i regiony wodne. Jest on prowadzony dla obszaru państwa przez Prezesa KZGW, natomiast kataster wodny dla regionu prowadzony jest przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej. Kataster składa się z dwóch działów, w których gromadzone są i aktualizowane odpowiednie dane dotyczące:

- 1) sieci hydrograficznej, stanu zasobów wodnych, źródeł i charakterystyki zanieczyszczeń, stanu biologicznego środowiska wodnego, obszarów i stref ochronnych, urządzeń wodnych oraz użytkowania wód;

- 2) planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, planów ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze państwa, planów ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego, listy programów priorytetowych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz listy przedsięwzięć priorytetowych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Całkowicie nowym instrumentem zarządzania gospodarką wodną, mającym szczególne znaczenie dla przestrzegania i poszanowania obowiązujących przepisów, jest kontrola gospodarowania wodami. Dotyczy ona wielu zagadnień, a przede wszystkim planów i programów działań, stanu zasobów i korzystania z wód oraz wykonywania robót. Kontrolę taką wykonują odpowiednio Prezes KZGW i dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz upoważnieni przez nich

pracownicy zwani inspektorami. Z przeprowadzonych kontroli sporządza się protokół. Należy podkreślić, że stosowanie tego instrumentu, w drastycznych przypadkach, może zaowocować decyzją o unieruchomieniu zakładu lub jego części, a więc decyzją o bolesnych skutkach finansowych.

Mienie Skarbu Państwa związane z gospodarką wodną jest rozproszone, przy czym jego większość jest rozdzielona pomiędzy regionalne zarządy gospodarki wodnej i wojewódzkie zarządy melioracji i urządzeń wodnych, a część tego mienia, w rezultacie przekształceń własnościowych, została przekazana podmiotom gospodarczym.

Osiągnięcie celów kierunkowych w gospodarce wodnej jest związane z realizacją zadań, których koszt został oszacowany na kwotę ok. 86,5 mld złotych; w tym na realizację Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych przewiduje się wydatkowanie ok. 42,5 mld złotych, z tego 10 mld złotych na budowę i modernizację oczyszczalni ścieków, a 32,5 mld złotych na budowę sieci kanalizacyjnych. Z kolei na ograniczenie odprowadzanych do środowiska wodnego azotanów i substancji szczególnie szkodliwych przewiduje się wydatkowanie kwoty ok. 20,5 mld złotych. Finansowanie tych kosztów powinno się odbywać przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych źródeł, a przede wszystkim z funduszy Unii Europejskiej, w tym ze środków programu operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”, z krajowych funduszy ekologicznych, kredytów bankowych oraz środków własnych samorządów województw i gmin [Strategia... 2005, s. 26].

6. Podsumowanie i wnioski

Podstawowe kierunki działania w gospodarce wodnej do 2020 r. zostały określone w dokumencie „Strategia gospodarki wodnej”. W dokumencie tym stwierdzono, że istnieje znaczne rozproszenie zakresu zarządzania wszystkimi wodami pomiędzy Ministerstwo Środowiska, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Infrastruktury, samorządy województw oraz starostów i wojewodów. W wielu działach administracji rządowej gospodarowanie wodą i związana z tym infrastruktura techniczna tworzą odrębne systemy, jak np. wodociągi i kanalizacja, gospodarka wodno-ściekowa w przemyśle czy też melioracje wodne i leśne. W tej sytuacji, zgodnie z regulacjami Ramowej Dyrektywy Wodnej, prowadzone są w Polsce działania zmierzające do upowszechnienia zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi.

Najważniejszą rolę w osiągnięciu trzech podstawowych celów strategicznych gospodarki wodnej będą odgrywać plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, a w nich analizy ekonomiczne uwzględniające zasadę zwrotu kosztów usług wodnych.

Literatura

- Bagiński L., *System zarządzania gospodarką wodną w Polsce*, [w:] *Gospodarowanie wodą w zlewniach Zielonych Płuc Polski*, red. S. Kozłowski, R. Miłaszewski, Zeszyty Naukowe Komitetu PAN „Człowiek i Środowisko” nr 34, Warszawa 2003.
- Cygler M., *Kierunki integracji w zarządzaniu gospodarką wodną*, [w:] *Zintegrowane systemy zarządzania w gospodarce wodnej*, red. R. Miłaszewski, Rozprawy Naukowe Politechniki Białostockiej nr 69, Białystok 2000.
- Gajda M., *Czas na wodę*, „Gospodarka Wodna” 2007 nr 1.
- Porozmawiajmy o wodzie. Ramowa Dyrektywa Wodna*, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2006.
- Słota H., *Zarządzanie systemami gospodarki wodnej*, IMGW, Warszawa 1997.
- Strategia gospodarki wodnej*, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2005.

MANAGEMENT OF WATER ECONOMY IN POLAND

Summary

In Poland, in accordance with the assumptions of the European Union Water Framework Directive, actions have been undertaken aiming at implementing integrated management of water resources in the catchment systems. This form of management, concurrent with the constitutional principle of sustainable development, is implemented by means of three strategic water management objectives discussed in the paper. In addition, other issues comprising water resources management, i.e. the legal basis of water economy, the framework of the management system and water management instruments are reviewed in the paper. Particular attention is focused on water management planning in the catchment areas as well as on activities which, taking under consideration the Polluter Pays Principle, should lead to optimal water services cost recovery by the year 2010.